

Мартин К. Илиев

В печалния хан на дните

Издателство Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:

в категория Българска художествена литература (2002);

в категория Издание за деца (2007);

в категория Разпространение на българската книга (2011)

Златен лъв на Асоциация *Българска книга*:

за цялостен принос в издаването на съвременна българска литература (2002);

за оформление и полиграфическо изпълнение (2005);

за динамична културна и издателска политика (2014);

за най-добър издателски проект (2016);

за цялостна политика и забележителни постижения в изданията за деца (2017)

Константин Константинов – за принос (2005) и цялостен принос в книгоиздаването за деца (2018)

Южна пролет – за най-голям принос в издаването на дебютна литература (2018)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на книгата, Франкфурт (2003)

Авторът е лауреат на XXXV Национален младежки конкурс за поезия „Веселин Ханчев“ – 2018 г.

Книгата се издава със съдействието на Община Стара Загора.

© Мартин К. Илиев, автор, 2019

© ВБВ, редактор, 2019

© Иво Рафаилов, оформление, 2019

© Издателство Жанет 45, 2019

ISBN 978-619-186-521-5

Мартин К. Илиев

В печалния хан на
дните

На жената с жълтите калинки

1. Град в равнината

*„...взрвях и свалях шапка само
на ветровете в този град.“*

Атанас Далчев

КАТО ЧОВЕК ОТ РАВНИНАТА

Като човек от равнината живея с разбирането, че където и да съм, слънцето трябва да лумва в три и половина, снегът винаги да се трупа, мъглата да те сплаши, а по улиците на града – да чуваш как някой раздига вечерята.

Когато градът ми цъфти, той наново разказва пролетта, водите стават на люляци и никой никога не е виждал нещо подобно.

Само големите реки са пълни с истории, сомове и удавници. Само по тях плават и по тях някой може да пристигне и да си замине. Само те дават утешения, несравними с планината.

Климатът, който напичал плочите на тялото в детството, останал в недрата, търси своите отражения. Това е убеденост, че слънцето не е било създавано, за да щади, нито реката, само за да бъде гледана.

СВЕТЪТ СПРЯ ДА РАСТЕ

Откакто научи всичките му
улици, табели и обуцари,
светът спря да расте.
Сковал си ги едни със други –
например като свърши тази пряка,
свий наляво,
давай все напред,
докато не стигнеш голата глава на обуцаря – и си там.

Така, както за няколко века свършиха
всички континенти за откриване,
за няколко години свършиха всички тайни мостове,
скрити розариуми,
кина
и пусти читални.

Свърши всичко, което можеш да видиш първи,
всичко, на което да се наречеш баща.
Търся начините да разглобя цялото,
да го пренеса, за да го сглобявам наново –
по необходимост същото, но на някое друго място.

НАУКАТА НА ПОГЛЕДА

Овладял ли си науката на погледа,
знаеш и науката на посоките.
Ако някой поиска от теб да го следваш,
отговаряй, че не сте в една посока,
че твоята посока е винаги друга на неговата.
Дори да не знаеш пътя си,
кажи му, че бързаш.

Град, в който окото има властта
да избира кой да съществува и кой – не,
трудно ще те натъжава.

ВРЕМЕ И СВЕТЛИНА

Тялото ми е пребивавало в множество
комбинации от време и светлина –
по солунски улици, при славеи в клетки,
в краковски къщи с гървени столове
и в още много други кутии,
и в още много асансьори.

Да, аз положително съм бил.
Протягал съм тялото си в пространства,
крачел съм по тези и онези улици
и сърцато съм говорил тези и онези неща.

Дори и чисто научно погледнато –
светът е комбинация от атоми.

ПОД ВЛАСТТА НА ВЪПРОСНИЯ ДЕН

Не отричам, че съм до голяма степен
под властта на въпросния ден,
количеството светлина и нейната яркост,
месеца,
 годината,
 века,
 вятъра,
площадите, през които ще мина
и птиците, които имат да прелитат този ден.

Готов съм да плюя в лицето на основанията,
да не повярвам повече на бялото на орхидеята
и на оранжевото на залеза.
Да застана в центъра на тази стая
и да преповтарям монолога си.